

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

30 ΔΕΚ. 2015

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 29-12-2015
Αρ.Πρωτ. 213188/Φ1 ΕΞ
187756 ΕΙΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
FAX : 210-344 32 45
R

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ : Βουλευτή κ.
-Θεόδωρο Φορτσάκη
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 1257/18-11-2015»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 1257/18-11-2015, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Φορτσάκης σχετικά με την αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού, σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Η καταπολέμηση του εκφοβισμού στα σχολεία αποτελεί μία εκ των βασικών προτεραιοτήτων του ΥΠ.ΠΕ.Θ. Προς αυτή την κατεύθυνση, μάλιστα, μία οργανωμένη και ολοκληρωμένη πολιτική σε σχέση με την ενδοσχολική βία έχει αναπτυχθεί η οποία εστιάζει τόσο σε προληπτικές όσο και σε παρεμβατικές πρακτικές για την αντιμετώπιση αλλά και τη μείωση του εν λόγω προβλήματος. Βασικές συντεταγμένες της εν λόγω πολιτικής είναι, μεταξύ άλλων, και οι κάτωθι:

- Ίδρυση του Παρατηρητηρίου για την Πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού (<http://paratiritirio.minedu.gov.gr/>)

Στο πλαίσιο του συντονισμού μίας σειράς δράσεων που αφορούν στην καταπολέμηση του φαινομένου της σχολικής βίας στα σχολεία, το Υ.ΠΑΙ.Θ. ανέλαβε, με την υπ' αρ. πρωτ. 159704/Γ7/17-12-2012 Υπουργική Απόφαση, την πρωτοβουλία δημιουργίας Παρατηρητηρίου για την Πρόληψη της Σχολικής βίας και του Εκφοβισμού, σε κεντρικό επίπεδο. Αποστολή του Παρατηρητηρίου, όπως ορίζεται στη σχετική Υπουργική Απόφαση, είναι αφενός ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού και αφετέρου η καταγραφή, μελέτη και διοχέτευση προς διαχείριση σε πιστοποιημένους φορείς περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού. Ειδικότερα, επιδιώχθηκε :

-Ο σχεδιασμός, η υποστήριξη και η εποπτεία των δράσεων που υλοποιούνται στην εκπαιδευτική κοινότητα και σε πανελλήνιο επίπεδο για την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενδυνάμωση της σχολικής κοινότητας (μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) και της τοπικής κοινότητας σε θέματα προάσπισης των δικαιωμάτων των παιδιών (ασφάλεια και προστασία)

-Ο σχεδιασμός εξειδικευμένης και συνεχιζόμενης επιμόρφωσης και ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών επί του εν λόγω ζητήματος,

-Η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων προς τη σχολική κοινότητα σχετικά με την αναγνώριση ζητημάτων σχολικής βίας και εκφοβισμού,

-Η ανάπτυξη δικτύων υποστήριξης και η εποπτεία της δραστηριότητας Φορέων και Οργανισμών, οι οποίοι συνδέονται με πρωτόκολλα συνεργασίας με το ΥΠΑΙΘ και δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού,

-Η εκπόνηση μελετών για τη σχολική βία και τον εκφοβισμό,

-Η συμμετοχή σε επιστημονικές έρευνες και επιτροπές του ΥΠΑΙΘ ή συνεργαζόμενων Υπουργείων και Οργανισμών σε συναφή αντικείμενα και

-Η σύνταξη και η έκδοση ετήσιας έκθεσης στατιστικών δεδομένων για την εξέλιξη των φαινομένων της σχολικής βίας και του εκφοβισμού.

Για την ανάπτυξη και τον συντονισμό των ανωτέρω δράσεων, με την υπ' αρ. 15885/Γ1/05-02-2013 Υπουργική Απόφαση, ορίστηκε η δημιουργία μίας Συντονιστικής Επιτροπής του Παρατηρητηρίου, η οποία έχει ρόλο επιστημονικό, υποστηρικτικό-συμβουλευτικό. Πέραν της Συντονιστικής Επιτροπής, η υλοποίηση των δράσεων του Παρατηρητηρίου ορίζεται να γίνεται με ευθύνη των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, σε κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση Π.Ε. & Δ.Ε, σύμφωνα με την με αριθμ. πρωτ. 195630/Γ1/19-12-2013 Υπουργική Απόφαση ορίζεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή ως Συντονιστής Δράσεων ένας εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, του οποίου οι αρμοδιότητες εκτείνονται σε επίπεδο Περιφερειακής Διεύθυνσης Π.Ε. & Δ.Ε., Διευθύνσεων Π.Ε. & Δ.Ε, Σχολικών Μονάδων και Τοπικής Κοινωνίας. Σε κάθε περίπτωση, μία εκ των βασικών επιδιώξεων κάθε σχολικής μονάδας, σύμφωνα με την με αριθμ. πρωτ. 195630/Γ1/19-12-2013 Υπουργική Απόφαση, ορίζεται ότι πρέπει να είναι η διαμόρφωση συνθηκών ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ των μαθητών και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση αντίστοιχων ενδοσχολικών δράσεων, οι οποίες να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε ανάγκες. Ειδικά για την αντιμετώπιση περιστατικών βίας, η ανωτέρω Υπουργική Απόφαση ορίζει την αναγκαιότητα: α) διαμόρφωσης σε επίπεδο σχολικής μονάδας, από την αρχή της σχολικής χρονιάς, ενός ορισμένου πλαισίου διαχείρισης και αντιμετώπισης ανάλογων περιστατικών, β) αναζήτησης της συνδρομής των αρμόδιων Σχολικών Συμβούλων, των Συμβούλων Παιδαγωγικής Ευθύνης και γ) συνεργασίας με θεσμικούς, κοινωνικούς και τοπικούς φορείς και οργανισμούς που εξειδικεύονται σε θέματα πρόληψης της βίας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των νέων, δικαιωμάτων του παιδιού, κοινοτικής διαμεσολάβησης και κοινωνικής ένταξης.

Ειδικά όσον αφορά τη δημιουργία ενός δικτύου συνεργαζόμενων φορέων για την υποστήριξη δράσεων πρόληψης στις σχολικές μονάδες, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Στην προσπάθεια του Παρατηρητηρίου έχουν ενεργά συστρατευθεί φορείς όπως το «Χαμόγελο του Παιδιού» και η «Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου», φορείς δηλαδή με συσσωρευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία που μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου.

Σημαντική πρόοδος, όμως, έχει σημειωθεί και ως προς όλους τους επιμέρους στόχους του Παρατηρητηρίου, όπως αυτοί περιγράφηκαν παραπάνω. Στα ευρύτερο πλαίσιο των εν λόγω δράσεων μάλιστα, επιμέρους δημιουργικές πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί που αποσκοπούν: α) στην ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας σε θέματα βίας και εκφοβισμού και β) στην ανάδειξη θετικών προτύπων συμπεριφοράς, όπως η δράση «+δημιουργώ» που καλούσε τους μαθητές να συμβάλλουν με τις εικαστικές δημιουργίες τους στη διαμόρφωση της ιστοσελίδας του Παρατηρητηρίου.

• Υλοποίηση από το ΥΠΠΕΘ των Πράξεων: «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού» για τα σχολικά έτη 2013-2014 και 2014-2015 (<http://stop-bullying.sch.gr/thesmiko-plaisio>).

Το ΥΠΠΕΘ υλοποιεί τις Πράξεις «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού», οι οποίες είναι ενταγμένες στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2007-2013 (με κωδικούς ΟΠΣ 448089/448091/448093) και στο γενικότερο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του ΥΠΠΕΘ για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού (ΣΒΕ).

Σε αυτό το πλαίσιο και βάσει των όσων ορίζει η σχετική εγκύκλιος (αρ. πρωτ. 4077/28-04-2014), οι ανωτέρω Πράξεις έχουν ως στόχο να συμβάλλουν στην πρόληψη της Σχολικής Βίας μέσω: α) της προώθησης εξειδικευμένων δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και β) επιμόρφωσης στελεχών εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών. Ειδικότερα οι εν λόγω δράσεις που υλοποιούνται σε πανελλαδικό επίπεδο, με την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων και λοιπών θεσμικών, κοινωνικών, τοπικών φορέων και οργανισμών), αποσκοπούν:

α) στη δημιουργία μόνιμης δομής πρόληψης και αντιμετώπισης της ΣΒΕ σε πανελλαδικό επίπεδο

β) στην επιμόρφωση των στελεχών εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών, οι οποίοι αποτελούν τη βάση για τη δημιουργία και τη βιωσιμότητα της δομής πρόληψης και αντιμετώπισης της ΣΒΕ

γ) στην καταγραφή, πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση σε πρώιμο στάδιο των φαινομένων της ΣΒΕ και

δ) στην ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας, της οικογένειας και της ευρύτερης τοπικής κοινότητας.

Για την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων έχουν ήδη, μεταξύ άλλων συγκροτηθεί η Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ), οι Επιτροπές Συντονιστών Δράσεων Πρόληψης, οι Περιφερειακές Ομάδες Δράσεων Πρόληψης καθώς και οι Ομάδες Δράσεων Πρόληψης.

Σημειώνεται ότι στο Πλαίσιο των εν λόγω Πράξεων και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της Δράσης 3: «Ενημέρωση –επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη διάγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων της σχολικής βίας» προβλέπεται η επιμόρφωση των Επιτροπών Συντονιστών Δράσεων Πρόληψης, των Περιφερειακών Ομάδων Δράσεων Πρόληψης και των Ομάδων Δράσεων Πρόληψης. Το πρόγραμμα επιμόρφωσης, το οποίο υλοποιείται από το ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, μέσω ειδικής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, απευθύνεται, όπως αναφέρεται στη σχετική εγκύκλιο (αρ. πρωτ. 9103/03-10-2014), σε 420 στελέχη εκπαίδευσης και κατά μέγιστο σε 16.500 εκπαιδευτικούς. Η επιμόρφωση θα υλοποιηθεί με τη μέθοδο του «Blended learning» μέσω μίας επιμορφωτικής ημερίδας καθώς και μέσω ειδικής πλατφόρμας Moodle. Για λόγους υποστήριξης της επιμόρφωσης έχει ανατεθεί σε ανάδοχο η Εκπόνηση Προγράμματος Σπουδών Επιμόρφωσης αλλά και η εκπόνηση συναφούς ενημερωτικού υλικού, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι ενδιαφερόμενοι (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί, στελέχη εκπαίδευσης).

Σύμφωνα με το αρ.10264/27-11-2015 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.ΠΕ.Θ. η επιμόρφωση χωρίστηκε σε δύο κύκλους και συνολικά συμμετείχαν 10.000 εκπαιδευτικοί και στελέχη εκπαίδευσης.

Μετά το πέρας της επιμόρφωσης τα μέλη των ΕΣΥΔΠ, ΠΟΔΠ και των ΟΔΠ θα λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές και φορείς ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και επιμόρφωσης της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς), μέσω αντίστοιχων δράσεων όπως: περαιτέρω δράσεων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων και οργάνωσης μίας σειράς δραστηριοτήτων από τους

εμπλεκόμενους στο δίκτυο (π.χ. ομιλιών, διαλέξεων, προβολής ταινιών, επικοινωνίας με τους γονείς και συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς).

Μέσω των Ομάδων Δράσεων Πρόληψης και υπό τον Συντονισμό των Επιτροπών Συντονιστών Δράσεων Πρόληψης, θα γίνει συστηματική διεξαγωγή εκτιμήσεων σε επίπεδο σχολικής μονάδας για τον καθορισμό της συχνότητας του φαινομένου της σχολικής βίας, του τρόπου εμφάνισής του και των αποτελεσμάτων του εν λόγω προγράμματος.

Επιπλέον, έχει σχεδιαστεί και κατατεθεί πρόταση για συνέχιση του έργου στη νέα προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ, 2014-2020, με προσθήκες νέων αξόνων (ρατσισμός, ξενοφοβία, ομοφοβία κ.α.) που θα υλοποιηθεί μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

- Αναλυτικά Προγράμματα- Σχολικές δραστηριότητες – εκπαιδευτικά προγράμματα

Θέματα που άπτονται του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού αποτελούν συστηματικό αντικείμενο προς διαπραγμάτευση στο πλαίσιο μαθημάτων όπως η Έκθεση Έκφραση της Β΄ Λυκείου (στην ενότητα που ασχολείται ευρύτερα με τη βία) καθώς και σε μαθήματα όπως τα Θρησκευτικά και η Πολιτική Παιδεία, όπου τίθενται ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιπλέον, το ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού επιλέγεται και στο πλαίσιο δράσεων που υλοποιούνται στο μάθημα «Σχολική και Κοινωνική Ζωή», σε έναν τομέα δηλαδή δράσεων και δραστηριοτήτων που βασίζονται στη βιωματική προσέγγιση και αποσκοπούν στην ενίσχυση των ψυχοκοινωνικών παραμέτρων που περιβάλλουν και προάγουν τη μάθηση και την ανάπτυξη σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

Επιπλέον, το ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού επιλέγεται τακτικά από εκπαιδευτικούς και μαθητές της Α΄ και Β΄ τάξης του Γενικού Λυκείου και της Α΄ και Β΄ τάξης του Εσπερινού Γενικού Λυκείου στο πλαίσιο της εκπόνησης των Ερευνητικών Εργασιών, οι οποίες αποτελούν, στη συγκεκριμένη βαθμίδα, διακριτή ενότητα του Προγράμματος Σπουδών. Ερευνητικές εργασίες που έχουν θέμα τη σχολική βία εντάσσονται στον κύκλο «Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες» και, όπως όλα τα ανάλογα πονήματα, όταν ολοκληρωθούν, στο τέλος δηλαδή του τετραμήνου, παρουσιάζονται από τις μαθητικές ομάδες που τις εκπόνησαν σε ειδική εκδήλωση που οργανώνεται στο εκάστοτε σχολείο με τη συμμετοχή εξωτερικών προσκεκλημένων. Για την ευρύτερη διάχυση των αποτελεσμάτων των μαθητικών εργασιών, όπως ορίζεται από τη σχετική εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ με αρ. πρωτ.120885/Γ2/03-09-2013, «μετά τη δημόσια παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους, αναρτώνται στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του σχολείου, αναγράφοντας τα ονόματα όλων των συντελεστών». Ενδεικτικό παράδειγμα ανάλογης ερευνητικής εργασίας που εκπονήθηκε από μαθητές και σχετιζόταν με το εν λόγω ζήτημα είναι το πόνημα μαθητών του 3ου Λυκείου Ζωγράφου με τίτλο: «Σχολικός Εκφοβισμός» (<http://3lykzografou.wordpress.com/%CF%8C/%CE%AF-%CF%8E-2/>)

Πέραν όμως των σχετικών αναφορών στα σχολικά εγχειρίδια και στις ερευνητικές εργασίες, διαπραγμάτευση ζητημάτων που άπτονται του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού γίνεται και στο πλαίσιο των Καινοτόμων Διεπιστημονικών Προγραμμάτων (Προγράμματα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης), τα οποία επί σειρά ετών εφαρμόζονται στα ελληνικά σχολεία της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τα οποία εντάσσονται, μαζί με τον ΣΕΠ, στις Σχολικές Δραστηριότητες (ΦΕΚ 629/23-10-1992). Σύμφωνα μάλιστα με την εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ με αρ. πρωτ. 163790/Γ7/31.10.2013, ζητήματα που άπτονται της θεματικής: «Συναισθηματική και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη-Αντιμετώπιση προβλημάτων» αποτελούν ενδεδειγμένες προς διαπραγμάτευση θεματικές ενότητες των δράσεων Αγωγής Υγείας. Σε αυτό το πλαίσιο, η υλοποίηση των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας στα σχολεία γίνεται σε συνεργασία με ειδικούς επιστημονικούς φορείς και αφορά, μεταξύ άλλων, ζητήματα πρόληψης της βίας, διαχείρισης των συγκρούσεων, ρατσισμού, διαπροσωπικών σχέσεων, βίας μέσα από το διαδίκτυο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κάθε σχολικό έτος υπολογίζεται ότι υλοποιούνται κατά μέσο όρο 5.500 προγράμματα Αγωγής Υγείας, το 30% εκ των οποίων σχετίζεται με θέματα βίας και κακοποίησης στην παιδική ηλικία.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 187363/ΓΔ4/19.11.2014 εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ, το ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού αποτελεί έναν από τους 14 διακριτούς θεματικούς άξονες παρέμβασης του προγράμματος του «Κοινωνικού Σχολείου» το οποίο περιλαμβάνει δέσμη δράσεων και εκδηλώσεων, οι οποίες εντάσσονται στο σύνολο του σχολικού προγράμματος και αποσκοπούν στην προαγωγή της υγείας και της ποιότητας ζωής των μαθητών και της σχολικής κοινότητας.

Επιπλέον, από το ΥΠ.ΠΕ.Θ. έχει διατυπωθεί ρητά η πρόθεση επέκτασης και εφαρμογής των δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας στα προγράμματα που αφορούν σχολικές μονάδες που έχουν ενταχθεί σε Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας.

- Λοιπές δράσεις και συνεργασίες

Το ΥΠ.ΠΕ.Θ. σε κάθε περίπτωση μεριμνά για την άμεση αντιμετώπιση περιστατικών εκφοβισμού και βίαιων συγκρούσεων στη σχολική κοινότητα, μέσω των Υπηρεσιών Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης, με τη συνεργασία των Σχολικών Συμβούλων και ειδικών επιστημόνων (παιδοψυχιάτρων, ψυχολόγων, ή κοινωνικών λειτουργών).

Η 6η Μαρτίου έχει καθιερωθεί ως Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο. Με αφορμή την ημέρα αυτή, το Υπουργείο Παιδείας με σχετική του εγκύκλιο (αρ. πρωτ. 26926/26.02.2013) καλεί τις σχολικές μονάδες Α/θμιας Εκπαίδευσης να αφιερώσουν χρόνο (δύο ή περισσότερες διδακτικές ώρες με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων) σε δράσεις-συζητήσεις-εκδηλώσεις κατά του σχολικού εκφοβισμού, με στόχο την ευαισθητοποίηση των σχολικών κοινοτήτων και την επαγρύπνηση όλων των μελών τους για την έγκαιρη παρέμβαση. Ως εκ τούτου, καλούνται οι Περιφερειακοί Διευθυντές Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης σε συνεργασία με τους Συντονιστές Δράσεων Πρόληψης και τους Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε. και Δ.Ε. να δώσουν σχετικές οδηγίες και κατευθύνσεις προς τους Σχολικούς Συμβούλους, τους Διευθυντές Εκπαίδευσης, τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων όλης της χώρας, ώστε να συμβάλουν ενεργά στην αποτελεσματική προετοιμασία και υλοποίηση δράσεων με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, την 6^η Μαρτίου κάθε χρόνου διενεργούνται στα σχολεία της χώρας διάφορες δράσεις όπως για παράδειγμα ανάπτυξη συζητήσεων, βιβλιοπαρουσιάσεις, προβολές ταινιών, εικαστικά εργαστήρια, διαδραστικές ομιλίες, βιωματικά σεμινάρια κ.ά.

Ομιλίες και ημερίδες προς εκπαιδευτικούς σχετικά με ζητήματα σχολικού εκφοβισμού αλλά και παρενόχλησης στον κυβερνοχώρο, διοργανώνονται και από πολλές υποστηρικτικές δομές των διευθύνσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως από τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς Νέων, τα Γραφεία Σχολικών Δραστηριοτήτων και τα Γραφεία ΚΕΠΛΗΝΕΤ, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και λειτουργούς του χώρου της ψυχικής υγείας. Επιπλέον, σειρά δράσεων υλοποιούνται στα σχολεία της χώρας από πλευράς φορέων και οργανισμών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της προάσπισης των δικαιωμάτων του παιδιού και της πρόληψης του εκφοβισμού, όπως το Βρετανικό Συμβούλιο και το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας, τα οποία με την υποστήριξη του Συλλόγου Ελλήνων Ολυμπιονικών και της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας της Ελλάδας υλοποιούν στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού Προγράμματος «Σέβομαι τη Διαφορετικότητα-ένα πρόγραμμα κατά της ενδοσχολικής βίας 2014-2015» ψηφιακό διαγωνισμό με τίτλο: «Λέμε όχι στο σχολικό εκφοβισμό». Ο διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές της Ε' και ΣΤ' τάξης των Δημοτικών σχολείων και όλων των τάξεων των Γυμνασίων της χώρας.

Το Υπουργείο Παιδείας, έχει προχωρήσει στη σύνταξη συμφώνου συνεργασίας «για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των μαθητών στο σχολείο με το Επιστημονικό Σωματείο υπό την επωνυμία «Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου» (ΕΨΥΠΕ). Ειδικότερα, η Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου στο πλαίσιο του προγράμματος «Stop στην ενδοσχολική βία» εκπονεί ένα εγχειρίδιο, με στόχο

την πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των μαθητών στα σχολεία. Στόχος του εν λόγω εγχειριδίου είναι η ευαισθητοποίηση, μεταξύ άλλων και των μαθητών και των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της βίας. Παράλληλα, η Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. αναπτύσσει ένα εξειδικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης και εποπτείας εκπαιδευτικών για την εφαρμογή του προγράμματος πρόληψης και αντιμετώπισης του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των μαθητών στα Σχολεία. Μέσω της συνεργασίας της Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. με το ΥΠ.Π.Ε.Θ., γίνονται προσπάθειες να γενικευθεί το πρόγραμμα και να εφαρμοστεί σε μεγαλύτερο μέρος των σχολείων της Επικράτειας. Ήδη σε δημοτικά σχολεία της Αθήνας υλοποιείται το «Πρόγραμμα ευαισθητοποίησης και Πρόληψης για το φαινόμενο του εκφοβισμού-θυματοποίησης ανάμεσα στους μαθητές» με τη συνεργασία των Σχολικών Συμβούλων.

Με την υπ. αρ. πρωτ. 6673/Γ1/16.01.14 εγκύκλιο, η κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη», με την ιδιότητά της ως Συνήγορος του Παιδιού και στο πλαίσιο των δράσεών της, οργανώνει επισκέψεις με στόχο την ενημέρωση εκπαιδευτικών και μαθητών για το ρόλο και τις αρμοδιότητες της Αρχής, την ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με το περιεχόμενο της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους, καθώς και την καταγραφή θεμάτων και προβλημάτων που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Επιπρόσθετα, ο Συνήγορος διαθέτει ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό (<http://www.0-18.gr/videos>), επικοινωνεί με ανηλίκους που του ζητούν βοήθεια μέσω της φόρμας στην ιστοσελίδα «Ρωτάω το Συνήγορο» (<http://www.0-18.gr/rotao>), συμμετέχει σε σεμινάρια, εκδηλώσεις, συνεργάζεται με τις διευθύνσεις των σχολείων για το χειρισμό ζητημάτων που αφορούν παραβιάσεις δικαιωμάτων των μαθητών εκτός του σχολείου.

Επιπλέον, σε συνεργασία με το Συνήγορο του Παιδιού εστάλη στα Γυμνάσια και στα Λύκεια της χώρας εγκύκλιος που αφορά στην «αποτύπωση καλών πρακτικών των σχολικών μονάδων Δ.Ε. για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας και της επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών. Επίσης, έχει δοθεί η δυνατότητα σε μαθητές σχολείων της χώρας, ηλικίας 13-17 ετών, να συμμετέχουν στην Ομάδα Εφήβων Συμβούλων του συνηγόρου του παιδιού. Η ομάδα αυτή συνδράμει το Συνήγορο στο έργο του, μεταφέροντας τις απόψεις των παιδιών για θέματα σχετικά με την εφαρμογή των δικαιωμάτων του παιδιού.

Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. μαζί με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς συμμετέχουν στο Δίκτυο κατά της βίας στο Σχολείο, το οποίο συντονίζεται από την ΕΨΥΠΕ και του οποίου είναι μέλη μια σειρά κυβερνητικών και μη φορέων που δραστηριοποιούνται στον χώρο, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, η Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Ελλάδος, η Πανεπιστημιακή Παιδοψυχιατρική Κλινική-Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», το Παιδαγωγικό Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Παιδαγωγικό Τμήμα Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα δικαιώματα του ανθρώπου και το ελληνικό τμήμα της IBY-Κύκλος Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου. Στους σκοπούς του Δικτύου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η δημιουργία ενός πλαισίου διαλόγου σχετικά με τα αίτια και τις μεθόδους παρέμβασης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας στο σχολείο, την ανάπτυξη μεθοδολογίας και καινοτόμων πρακτικών παρέμβασης, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την ευαισθητοποίηση μαθητών, γονέων και ολόκληρης της κοινωνίας σχετικά με το φαινόμενο. Προβλέπεται να υπάρξει συνεργασία με το «Χαμόγελο του Παιδιού», στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ενάντια του Σχολικού εκφοβισμού και θα πραγματοποιηθεί ταυτόχρονη καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης σε 6 συνεργαζόμενες χώρες. Σημειώνεται ότι το ΥΠ.Π.Ε.Θ. έχει ήδη υπογράψει πρωτόκολλο συνεργασίας με το «Χαμόγελο του παιδιού» με στόχο την ανάληψη κοινών δράσεων για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών και την προστασία τους από κάθε μορφή βίας.

Είναι σαφές από την παραπάνω ανάλυση ότι μία οργανωμένη και ολοκληρωμένη πολιτική σε σχέση με την ενδοσχολική βία, σε κάθε της έκφανση, έχει αναπτυχθεί σταδιακά, τα τελευταία χρόνια, η οποία εστιάζεται τόσο σε προληπτικές όσο και σε παρεμβατικές πρακτικές για την αντιμετώπιση αλλά και τη μείωση του εν λόγω προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, και με στόχο τη συστηματική και ουσιαστική αντιμετώπιση του φαινομένου, πρόθεση του ΥΠΠΕΘ είναι να συνεχιστούν όλες οι πολυεπίπεδες δράσεις που περιγράφηκαν παραπάνω και οι οποίες αφορούν:

α. την απρόσκοπτη λειτουργία του Παρατηρητηρίου για την Πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού

β. τη συνέχιση της συνεπούς υλοποίησης των Πράξεων: «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού για το σχολικό έτος 2014-2015» που επί του παρόντος εστιάζονται, μεταξύ πολλών άλλων, στο ζήτημα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων της χώρας

γ. την προώθηση της συστηματικής διαπραγμάτευσης ζητημάτων που άπτονται του σχολικού εκφοβισμού σε επιμέρους μαθήματα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων (π.χ. σε Προγράμματα Αγωγής Υγείας)

δ. τη συνέχιση των δράσεων που υλοποιούνται από υποστηρικτικούς φορείς του ΥΠ.ΠΕ.Θ. (π.χ. ΚΕΔΔΥ, Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων) ή που εφαρμόζονται στο πλαίσιο πρωτοκόλλων συνεργασίας που έχει ήδη συνάψει το ΥΠ.ΠΕ.Θ. με φορείς και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον χώρο

Επιπλέον, πρόθεση του ΥΠ.ΠΕ.Θ. είναι να αναπτυχθούν περαιτέρω υποστηρικτικά δίκτυα σε σχέση με την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος, να ενδυναμωθούν οι ενδοσχολικές δομές που δύνανται να υποστηρίξουν τα θύματα του σχολικού εκφοβισμού και να υλοποιηθούν σε συστηματική βάση ενημερωτικές παρεμβάσεις που να απευθύνονται σε όλα τα μέλη των σχολικών κοινοτήτων (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς).

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π/θμιας Εκπ/σης
3. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δ/θμιας Εκπ/σης
4. Ι.Ε.Π.
5. Ε.Υ.Ε.
6. Τ.Κ.Ε.